

AS DNB banka Interesešu konfliktu novēršanas politika (Darījumiem ar finanšu instrumentiem)

1. Mērķis

- 1.1. AS DNB banka (turpmāk - **Banka**), veicot savu saimniecisko darbību, sniedz pakalpojumus, kas var radīt interesešu konfliktu. Bankas Interesešu konfliktu novēršanas politikas (Darījumiem ar finanšu instrumentiem) (turpmāk – **Politika**) mērķis ir noteikt Bankas veicamos nepieciešamos un iespējamajos pasākumos, lai identificētu, novērstu vai pārvaldītu izveidojušās interesešu konflikta situācijas ieguldījumu pakalpojumu un/vai blakuspakalpojumu sniegšanas procesā.
- 1.2. Politika ir izstrādāta saskaņā ar:
 - (i) Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa direktīvu 2004/39/EK un tās īstenošanas aktiem;
 - (ii) Finanšu instrumentu tirgus likumu;
 - (iii) DNB grupas ētikas vadlīnijām (*Group Guidelines for Ethics - Group guidelines*) un Grupas ētikas politiku, grupas politiku (*Group Policy for Ethics, Group Policy*).

2. Interesešu konflikta identificēšana

- 2.1. Politika attiecas uz interesešu konfliktiem, kuru esamība var kaitēt Bankas klientu vai potenciālo klientu interesēm ar ieguldījumu pakalpojumiem un/vai blakuspakalpojumiem saistītos darījumos.
- 2.2. Interesešu konflikts ir situācija, kad darījuma ar finanšu instrumentu pusēm ir pretējas intereses.
- 2.3. Interesešu konflikti var rasties starp:
 - (i) klientu un Banku;
 - (ii) diviem vai vairāk Bankas klientiem situācijā, kad Banka sniedz pakalpojumus šiem klientiem;
 - (iii) Bankas darbiniekiem un klientu;
 - (iv) Bankas darbiniekiem un Banku;
 - (v) Banku un IPAS DNB Asset Management vai jebkuru citu DNB grupā ietilpstošu uzņēmumu un klientu.
- 2.4. Lai identificētu interesešu konfliktu veidus, kas var rasties, Banka ņem vērā situācijas, kad Banka vai ar Banku Saistītā persona¹ vai persona, kura tieši vai netieši kontrolē Banku:
 - (i) varētu gūt peļņu vai novērst finansiālus zaudējumus uz klienta rēķina;
 - (ii) ir ieinteresēta klientam sniegtā pakalpojuma vai klienta vārdā veiktā darījuma rezultātā, kas neatbilst klienta interesēm;
 - (iii) ir ieinteresēta darboties par labu citam klientam vai klientu grupai;
 - (iv) veic to pašu profesionālo darbību, ko veic klients;
 - (v) saņem vai saņems par klientam sniegto pakalpojumu atlīdzību no citas personas naudas, preču vai pakalpojumu veidā, kas nav standarta maksa par šo pakalpojumu.
- 2.5. Interesešu konflikti galvenokārt var rasties šādās situācijās:
 - (i) Bankai vienlaicīgi izpildot divu dažādu klientu rīkojumus darījumiem ar finanšu instrumentiem;
 - (ii) Banka vai tās darbinieks noslēdz vai plāno noslēgt darījumu ar finanšu instrumentu vienlaikus ar klienta rīkojuma saņemšanu vai izpildi attiecībā uz šo pašu finanšu instrumentu;
 - (iii) tiek izpildīti klienta rīkojumi attiecībā uz Bankas emitētiem finanšu instrumentiem;
 - (iv) tiek izpildīti klienta pirkšanas vai pārdošanas rīkojumi attiecībā uz finanšu instrumentiem, kurus izplata Banka vai kas pieder Bankai;
 - (v) Banka vai tās darbinieki saņem finanšu vai cita veida atlīdzību, kas ietekmē viņu uzvedību tādējādi, ka viens klients vai klientu grupa iegūst priekšrocības pār citiem klientiem;
 - (vi) Banka saņem maksājumus (atlīdzību) no trešajām personām vai veic maksājumus trešajām personām saistībā ar klientam sniegto ieguldījumu pakalpojumu un/vai blakuspakalpojumu;
 - (vii) Bankas struktūrvienība, kas veic ieguldījumu pētījumus (investment researches) ir saistīta ar un darbojas kopā ar struktūrvienību, kas sniedz konsultācijas par ieguldījumiem finanšu instrumentos un/vai veic individuālo portfeļu pārvaldi;
 - (viii) Bankai veicot vairāku klientu individuālo portfeļu pārvaldi;

¹ Šīs Politikas izpratnē ar Banku Saistītā persona ir:

- Bankas valdes vai padomes priekšsēdētājs, loceklis, piesaistītais aģents vai cita persona, kas Bankas vārdā, pieņemot būtiskus lēmumus, rada tai civiltiesiskas saistības;
- Bankas vai tās piesaistītā aģenta darbinieks, kā arī cita fiziskā persona, kura ir iesaistīta ieguldījumu pakalpojumu sniegšanā, ko veic Banka, un kuras darbību Banka kontrolē;
- fiziskā persona, kas ir tieši iesaistīta ārpuspakalpojuma sniegšanā Bankai, sniedzot ieguldījumu pakalpojumus.

(ix) Banka vienam klientam sniedz gan konsultēšanas, gan kreditēšanas pakalpojumus.

3. Personīgie darījumi

3.1. Personīgais darījums ir tirdzniecības darījums ar finanšu instrumentiem, kuru veic Bankas „Personīgo darījumu ar finanšu instrumentiem veikšanas politikā noteiktām darbinieku grupām” minēta persona vai kas veikts šādas personas labā, ja ir spēkā vismaz viens no šādiem kritērijiem:

- (i) darījums nav izpildīts minētās personas darba vai profesionālo pienākumu ietvaros;
- (ii) darījums izpildīts uz minētās personas rēķina;
- (iii) darījums izpildīts uz minētās personas laulātā, bērna, pabērna (laulātā bērns, kas nav minētās personas bērns) rēķina vai cita radnieka rēķina, kuram ar Saistīto personu ir bijusi kopīga saimniecība vismaz vienu gadu pirms darījuma veikšanas;
- (iv) darījums veikts uz citas personas rēķina, kura ar Saistīto personu ir saistīta tādā veidā, ka pēdējai ir tieša vai netieša mantiska ieinteresētība darījuma iznākumā, kas nav maksa par darījuma izpildi.

3.2. Personīgie darījumi nedrīkst būt saistīti ar profesionālas vai ētiskas dabas interešu konfliktiem. Bankas darbiniekiem un citām personām personīgo darījumu kontekstā ir aizliegts ļaunprātīgi izmantot Bankas vai Bankas klientu konfidencialu vai citādi aizsargātu informāciju, un ir jāveic nepieciešamie pasākumi, lai novērstu jebkādu iespējamo kaitējumu Bankas klientu interesēm.

3.3. Personīgo darījumu veikšanu un uzraudzību regulē Bankas „Personīgo darījumu ar finanšu instrumentiem veikšanas politikā noteiktām darbinieku grupām”.

4. Interešu konfliktu novēršanas pasākumi

4.1. Ar finanšu instrumentiem saistītu rīkojumu saņemšana, nodošana un izpilde klientu uzdevumā:

- (i) Rīkojumus parasti dod klients, sazinoties ar Banku un lūdzot veikt darījumu ar finanšu instrumentu. Rīkojumi tiek reģistrēti attiecīgajā tirdzniecības sistēmā to saņemšanas secībā. Attiecībā uz dažiem finanšu instrumentiem Banka izpilda rīkojumus pati uz sava rēķina. Citos gadījumos Banka nodod rīkojumu izpildei citiem tirgus dalībniekiem.
- (ii) Klientu rīkojumus saņēmušā Bankas darbinieka (brokera) pienākums ir ievērot spēkā esošos normatīvos aktus un tirdzniecības noteikumus attiecīgajā tirdzniecības vietā. Cita starpā, tas nozīmē, ka Bankas darbiniekiem jācenšas izvairīties no interešu konfliktiem, nodrošinot, ka klienta interesēm tiek dota priekšroka salīdzinājumā ar Bankas interesēm un ka vieniem klientiem netiek dotas netaisnīgas priekšrocības salīdzinājumā ar citiem.
- (iii) Bankas darbiniekam (brokerim) nav atļauts pieņemt klientu rīkojumus vai ieteikt to iesniegšanu ar mērķi saņemt personīgu komisiju.
- (iv) Klientu rīkojumi tiek izpildīti atbilstoši Bankas Rīkojumu izpildes politikai (Darījumiem ar finanšu instrumentiem), kas nosaka attiecīgo rīkojumu izpildes vietas izvēles kārtību. Rīkojumu izpildes politika (Darījumiem ar finanšu instrumentiem) palīdz nodrošināt labāko iespējamo rezultātu klientiem, Bankai izpildot rīkojumus viņu uzdevumā.

4.2. Finanšu instrumentu darījumi uz Bankas rēķina:

- (i) Banka var uzņemties darījumu partnera lomu attiecībā uz klientu iesniegto rīkojumu izpildi. Parasti tas notiek kotētajā tirgū (piemēram, atvasināto finanšu instrumentu vai obligāciju/vērtspapīru tirgū), kur Banka kotē cenas un uzņemas risku gadījumā, ja klients veic tirdzniecību par kotācijas cenu.
- (ii) Banka iesaistās darījumos uz sava rēķina gan ieguldījumu pakalpojumu sniegšanas, gan tirgus veidošanas (*market-making*) ar citām finanšu institūcijām aktivitāšu ietvaros. Interešu konflikti var rasties, ja klients iesniedz Bankā rīkojumu par finanšu instrumentiem, kurus Banka izmanto, tirgojoties uz sava rēķina.
- (iii) Lai izvairītos no interešu konfliktiem šajos gadījumos, Banka ir noteikusi, ka:
 - ar ieguldījumu pakalpojumu sniegšanu saistītajiem Bankas darbiniekiem ir aizliegts apmainīties ar informāciju saistībā ar klientiem sniegtajiem vai sniedzamajiem ieguldījumu pakalpojumiem ar citiem Bankas darbiniekiem, ja šāda informācijas apmaiņa nav domāta pienācīgai klienta rīkojuma izpildei;
 - vienam un tam pašam Bankas darbiniekam (brokerim) nav tiesību noslēgt darījumu Bankas labā un uz Bankas rēķina, vienlaicīgi to darot arī uz klienta rēķina, ja par šo pašu finanšu instrumentu saņemts klienta rīkojums.

4.3. Individuālo ieguldījumu portfeļu pārvaldība:

Individuālo ieguldījumu portfeļu pārvaldi nodrošina atsevišķi izveidota Bankas struktūrvienība – Privātkapitāla pārvaldes daļa. Šī struktūrvienība nav saistīta ar lēmumu pieņemšanu par Bankas

darījumiem uz pašas rēķina. Lai novērstu iespējamus interešu konfliktus, Privātkapitāla pārvaldes daļas darbinieku atalgojums nav saistīts ar atsevišķu produktu pārdošanu vai klientu ieguldījumu portfeli ienesīgumu.

4.4. Konsultāciju sniegšana par ieguldījumiem finanšu instrumentos:

Konsultāciju sniegšanu par ieguldījumiem finanšu instrumentos nodrošina Bankas darbinieki, kuriem ir atbilstoša izglītība un pieredze un kuri ir kompetenti ieguldījumu pakalpojumu jomā. Šie darbinieki nav saistīti ar lēmumu pieņemšanu par Bankas darījumiem uz pašas rēķina. Lai novērstu iespējamus interešu konfliktus, pilnvaroto darbinieku atalgojums nav saistīts ar darījumu noslēgšanu konsultāciju rezultātā.

4.5. Finanšu instrumentu turēšana un administrēšana:

Banka piedāvā finanšu instrumentu turēšanas un administrēšanas pakalpojumus. Finanšu instrumenti tiek iegrāmatoti finanšu instrumentu kontos uz klientu vārda. Atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likuma prasībām finanšu instrumenti tiek uzskaitīti atsevišķi no Bankas pašas ieguldījumiem finanšu instrumentos.

4.6. Kredītu piešķiršana:

(i) Banka piešķir kredītus privātpersonām un uzņēmumiem. Šādas darbības rezultātā Banka var saņemt informāciju par klientiem, kas nav publiski pieejama. Interešu konflikts šajos gadījumos var rasties, ja noteikta klienta informācija kļūst zināma personām, kuras nav tiesīgas iegūt un iepazīties ar attiecīgo informāciju.

(ii) Bankā ieviesti vairāki pasākumi, lai ierobežotu informācijas plūsmu starp par kredītēšanu atbildīgajām un citām pārvaldēm:

- kredītēšanas darījumi un finanšu instrumentu darījumi tiek organizēti atsevišķās organizatoriskajās struktūrvienībās, un tos izpilda dažādas daļas;
- Finanšu tirgus pārvaldes darbinieki nav Bankas kredītkomiteju locekļi;
- par kredītēšanu atbildīgie darbinieki nav iesaistīti diskusijās un limitu noteikšanā Bankas pašas ieguldījumiem finanšu instrumentos.

(iii) Ja Banka piedāvā kredītus saistībā ar finanšu instrumentu darījumiem, šos produktus izstrādā un uztur Bankas Produktu attīstības pārvalde, kas darbojas neatkarīgi no Finanšu tirgus pārvaldes.

4.7. Pamudinājumi un dāvinājumi:

(i) Ar ieguldījumu pakalpojumu un blakuspakalpojumu sniegšanu saistītiem Bankas darbiniekiem un Saistītajām personām ir aizliegts pasniegt vērtīgas lietas vai naudu kā dāvanu vai to pieņemt, ja šāds dāvinājums var ietekmēt darbinieka lēmuma pieņemšanu vai pienācīgu savu pienākumu izpildi. Bankas darbiniekiem ir aizliegts pieņemt vai dot dāvanas privātpersonām vai uzņēmumiem, ar kurām tos saista vai var saistīt darījumu attiecības Bankas vārdā, ja vien šādos gadījumos nav skaidri pierādāms, ka interešu konflikts nepastāv.

(ii) Bankas darbinieka pieņemtajām dāvanām ir jābūt samērīgām, un to pieņemšana nedrīkst radīt interešu konfliktu. Šis noteikums ir jāievēro arī gadījumos, kad tiešais dāvanas saņēmējs ir Bankas darbinieka laulātais vai bērns.

5. Interešu konfliktu pārvaldība

Ja nav iespējams izvairīties no interešu konflikta, Banka piemēro šādus interešu konflikta pārvaldības pasākumus:

- (i) Informācijas atklāšana klientam;
- (ii) Informācijas barjeras;
- (iii) Atteikšanās sniegt pakalpojumu.

5.1. Informācijas atklāšana klientam

(i) Pirms ieguldījumu pakalpojuma un/vai ieguldījumu blakuspakalpojuma sniegšanas Banka informē klientu par interešu konflikta būtību un iemeslu. Šī informācija klientam tiks atklāta nekavējoties (pēc klienta pieprasījuma – arī rakstiskā formā) un būs pietiekami detalizēta, lai ļautu klientam pieņemt lēmumu par konkrēto ieguldījumu pakalpojumu un/vai blakuspakalpojumu, saistībā ar kuru interešu konflikts ir radies.

(ii) Banka saviem klientiem piedāvā iegādāties atsevišķus tās saistīto uzņēmumu ieguldījumu produktus, saņemot par to atlīdzību (*inducement*). Minētās atlīdzības maksāšanas nolūks ir paaugstināt klientiem sniegtā attiecīgā pakalpojuma kvalitāti, un tas neietekmē Bankas pienākumu, sniedzot ieguldījumu pakalpojumus, sasniegt pēc iespējas labākus rezultātus

Bankas klientiem. Banka informē klientus par šīs atlīdzības esamību savā mājas lapā, kā arī iekļauj paziņojumu par šo atlīdzību darījumu rīkojumu formās. Pamatojoties uz attiecīgu klienta pieprasījumu, Banka sniedz detalizētu informāciju par tās saņemtajiem maksājumiem saistībā ar klienta veiktajiem ieguldījumiem.

5.2. Informācijas barjeras

Banka ir izstrādājusi un ieviesusi informācijas barjeras (“*Ķīnas mūrus*”), ar mērķi ierobežot informācijas apmaiņu starp dažādām Bankas struktūrvienībām/darbiniekiem. Ja, neskatoties uz noteiktajām informācijas barjerām un citiem pasākumiem, tiek apzināts esošs vai potenciāls interešu konflikts un šāds konflikts apdraud viena vai vairāku klientu intereses, Banka dokumentē šāda konflikta risināšanas kārtību. Dokumentācija ietver īsu aktivitāšu aprakstu, kā rezultātā radies esošais vai potenciālais interešu konflikts un kādi pasākumi veikti šī konflikta atrisināšanai.

5.3. Atteikšanās sniegt pakalpojumu

Ja nav iespējams izvairīties vai novērst interešu konfliktu, Banka ir tiesīga atteikties sniegt konkrēto pakalpojumu. Papildus vispārējām vadlīnijām standarta procedūrās atsevišķām Bankas struktūrvienībām var tikt ietvertas papildu vadlīnijas iespējamo interešu konfliktu atrisināšanai.

6. Pienākums ziņot par interešu konfliktu

- 6.1. Par visām situācijām, kad rodas vai var rasties interešu konflikts, visiem Bankas darbiniekiem ir pienākums nekavējoties ziņot savas struktūrvienības vadītājam un nosūtīt attiecīgu e-pastu uz adresi compliance@dnb.lv.
- 6.2. Pienākums ziņot par atklātu iespējamu interešu konflikta situāciju vai radušos interešu konfliktu ir saistošs arī klientiem.

7. Politikas pārskatīšana un uzraudzība

- 7.1. Konstatējot jebkādas Politikā noteiktās kārtības pārkāpumus, attiecīgā struktūrvienība nekavējoties rakstveidā informē Bankas valdi un auditu.
- 7.2. Banka uztur un pastāvīgi atjaunina informāciju par tās sniegtajiem ieguldījumu pakalpojumiem un ieguldījumu blakuspakalpojumiem, kuru gadījumā radās un/vai varēja rasties interešu konflikts.
- 7.3. Banka pārskata Politiku un ar to saistītos organizatoriskos dokumentus reizi gadā vai kad ir radušies būtiski apstākļi, kas var ietekmēt Bankas spēju sniegt ieguldījumu un/vai ieguldījumu blakuspakalpojumus bez interešu konfliktiem.
- 7.4. Banka informē klientus par visām būtiskajām izmaiņām Politikā, ievietojot Politikas atjaunināto versiju Bankas interneta vietnē: www.dnb.lv un nodrošinot tās pieejamību Bankas ieguldījumu un ieguldījumu blakuspakalpojumu sniegšanas vietās.